

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Štev. 192.

V Ljubljani, v petek 23. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Liberalna zvezda.

Dne 14. avgusta je v Stetinu umrl 86-letni Robert Grassmann, ki je na svoja stara leta na liberalnem obnebu zažarel kot repata zvezda. Mož je bil cel »konfusionsrat«, ki je večkrat slišal travo rasti, toda raznih bavev liberalci so ga postavili kot zvezdo prve vrste v svoje ozvezdje. Mož je seveda imel svoje »zasluge«, ker je smrtno sovražil katoliško duhovščino in katoličanstvo sploh. Zveržil je mej drugim tudi znani surovi pamflet o morali sv. Alfonza Lig., ki so ga avstrijski prusaki cele vagone vtihotapili v Avstrijo in tudi naši slovenski liberalci strastno prežvekali.

Protestantski listi, ki še pred dobrim letom večinoma niti poznali niso Grassmanna in njegovih prismojenih spisov, sedaj v zvezde kujejo tega žalostnega junaka. Tako pišejo »Reichsbote« in drugi sorodni mu listi, da je Grassmann do svoje visoke starosti ohranil »mladostni ogenj, daljni pogled in bistri razum, vstrajno marljivost in genialno samostojnost duha«. V svoji zapuščini je po istih virih ostavil potomcem »za tisek pripravljena dela nenavadnega pomena«. Primerjajo ga Leibnizu (!) in drugim bogovom na nemškem Parnasu.

In kdo je bil Grassmann? Mož, ki ga je trkala luna in ki je v svoji nesrečni blodnji res namazal mnogo potrpežljivega papirja, v kateri so liberalni struci in pisani kalini vtikali svoje dolge nosove.

Da naši čitatelji spoznajo tega slavnega moža, ki je s svojimi nestvori polnil liberalne jasl, hočemo navesti iz njegove lani tiskane knjige »Die Gotteslehre« nekaj dokazov brezdane neumnosti.

R. Grassmann imenuje krščanskega Boga »narnega duha« ali »vesoljnega duha«. Ta Grassmannov »duh« ustvarja vsako sekundo ravno 31687 telesnih bitij ter je v 20 000 seksilijonih let dovršil sedanji svet. Ob enem je ta »narni duh« vsako sekundo ustvaril 31687 oktilijonov

»eterskih bitij« ter v to potreboval samo nekaj nad 140 tredecilijonov let. Teh »eterskih bitij« je po Grassmannu 121 sedecilijonov do 1000 vigintitrilijonov. Grassmann je veroval tudi v Kristusa in sv. Duha, ki sta »eterski bitji«. Kristus je »božji sin«, ki je ustvaril sonce in zemljo v 25 nonilijonih dnij. Toda Grassmann je veroval še v 20 milijonov »božjih sinov«, ki so ustvarili druge zvezde in ljudi na njih. Grassmann trdi v svoji knjigi, da mora biti 20 milijard solnc, ki imajo vsako svoje posebne ljudi. Najstarejši ljudje so črni »zamorci«, ki so začeli dihati zrak najmanj 600.000 let pred Kristusom. Za njimi so kakih 300.000 let pred Kr. začeli travo jesti Indijani, nato Mongoli in okrog 4000 let pred Kr. se je porodil Adam kot oče kavkaškega plemena. Mogoče, da je bil Grassmann stric prvega zamorca, ki vse to kar na prste sešteje.

Ta učeni Stetincec dalje trdi, da katoliki molijo »milijon bogov« in so zato pagani. Na drugem mestu trdi Grassmann, da je navdihnjen od »narnega duha« in od njega dobil »razodenje«. Razodeto je Grassmannu, da je bil Adam rojen blizu Kavkaza kot sin ariškega kneza in pobožno vzgojen. Živel je v »edenu« in videl več žensk. Prišla pa je k njemu Eva iz tujega rodu in mu glavo zmešala itd.

To je menda dovolj iz Grassmannovih »zakladov«, ki »poživljajo duha in bistrijo um!« Menda vsakdo uvidi, da je bil Robert Grassmann prismođa, o katerem sedaj celo znani grof Hoensbroech trdi, da se ta zvezda »ne blišči v najboljši luči«.

In tega umobolnega moža so nemški in razni drugi liberalni »brezdomovinci« proslavljali kot »svetovno luč«, ki preganja »ligvorijanske mušice«. Človek bi se smejal, ko bi se ne vsiljevale resne misli, koliko zla so povzročili razni pornografi. Grassmann je bil pomilovanja vreden bebec, ki pa ga navzlic temu kot duševnega velikana proslavljajo tripični bratje, ker je v svojih

pamfletih sramotil katoliško cerkev in njene nauke. Tem ljudem ravno ni nobeno sredstvo preslabo in preneumno.

Volivno gibanje.

Raznoterosti z Notranjskega.

V »Domoljubu« je prav prijetno čitati razne novice, ki jih nabirata ribniški »torbar« in belokranjski »rešetar«. Naj ima pa še »Slovenec« svojega »novičarja« z Notranjskega. Svojih novic pa ne bom razkladal ne iz »torbe«, pa tudi ne iz »rešetar«, marveč iz pristne kraške »rajne«. To pa že naprej povem, da je moja »rajna« precej obširna, da jo komaj nosim. Pa če bom tega ali onega mimogrede sunil — bog-nedaj, da ne »pod rebra« —, naj mi ne zameri, ker sem bil in sem še zmirom jako nerodno »človeče«. Bom pa torej kar začel!

Ves poten in spehan sem priročal — jaz sem namreč tudi kolesar — v Št. Peter na Krasu. Bilo je pa 11. avgusta letos, če se ne motim. Moje grlo suho, kot podplat in pa vas klerikalna trdnjava — bože moj, odpusti mi pregrešne želje po kapljici črnega Istrijana. In šel sem. Pa ne sedim par minut, ko me pridejo povabiti na zaupni shod liberalne stranke. Pa veste, kaj sem odgovoril? Vstal sem raz stol, pokazal na slamo in bleknil prav neumno: »Moja slama še ni preperela«. . . Z Bogom! In šli so, sam Bog vedi, kam. Pozneje sem pa zvedel na svoja ušesa, da so šli snubit po vseh gostilnah . . . V ponedeljskem »Narodu« je pa stal telegram: »Zaupni shod narodne stranke se je sijajno vršil itd.« No, da tu imaš, sem si mislil . . . Kedar je par poslikanih liberalcev skupaj, je shod precej sijajen. Imeniten je pa dopis iz Št. Petra na Krasu v »Rodoljubu«. Ta zna, ta! Čuj! »Ker ni mogoče sklicati« (aha!) vseh (o tristo!) volivcev, posebno zdaj ne, ko je toliko dela (liberalci namreč tudi ob nedeljah

de-lajo), zbrali so se tisti (no ja, »tisti«), katerim ljudstvo (?) zaupa (??), o katerih je ljudstvo prepričano, da bodo izbrali prave kandidate. Na shodu (!) je obveljala ljudska (gorje vam, klerikalci!) volja in se je pokazalo (o jej!), kakšne poslanca ljudstvo želi Ti so se po resnem prevdanku zjedini (popred so se namreč malo skregali), naj se postavita kot kandidata gg. Arko in Ambrožič. Oba sta znana in spoštovana po vsem Notranjskem. Tako »Rodoljub«. Da sta Arko in Ambrožič »znana«, to je res. G. Arko je n. pr. predsednik klavernega »Gospodarskega društva« v Postojni, katero je samo na tabli in se le ob času volitev oživi, da je treba na liberalno plat malo po-agitirati. G. Arko je pa ne samo znan, ampak tudi čuden mož. Na shodu v Studenem je lanskega leta prav dajal Božiču, da je s takim sredstvom dosegel samostojnost podražke fare. On prisega na liberalna načela! Zato ga pa tisto »ljudstvo«, ki ni bilo navzoče na shodu v Št. Petru, prav gotovo ne bo volilo in magari če se moja »canja« pri agitaciji popolnoma razsuje. Vederemo!

Druga napredna zvezda je pa »ljudstvu« zasijala v osebi g. Ambrožiča, kapitalista v košanski fari ob prijazni naši Reki. Ta zvezda je tudi že dovolj znana. In kako je znana, bom že popisal, ko pridem s svojo »canjo« k njemu po »žaganje« in pa po par »cegllov«, ker mož je tudi fabrikant in jaz si po zimi svoje spehane noge rad grejem s »cegloma«. Tudi ta gospod nam poslanil ne bo!

Mi ga ne maramo in z »navdušenjem« bomo šli proti njemu. Svojo »canjo« bi pa najraje razbil na glavi surovega dopisnika iz Št. Petra, ki je svojo učeno razpravo v »Rodoljubu« končal z besedami: »Farovski podrepniki in skledolizniki pa naj le volijo žlindrovce«.

Ne tako! Rajši smo farovski podrepniki in skledolizniki kakor pa podrepniki tatov srebrnih žlic ali pa podrepniki tistih

LISTEK.

Smrt našega zdravnika.

(Spisal Oskar Zahar.)

(Dalje.)

Njegov najstarejši sin je imel veselje nad zvonjenjem, ki ga ni hotel opustiti zlepa. V prostem času se je potikal neprestano okrog zvonika in umerjal, kodi bi prišel do zvonov, da bi zadostil svoji srčni želji in se naklenkal do sitega. Srednji je bil ribič. Z do kolena privihanimi hlačami je brodil po vodi, stikal z roko po luknjah, privlekel iz njih včasih kako ribo, včasih polzko belouško, največkrat pa prazno, od kamenja razpraskano roko. Najmlajši je pa s 15 leti pobral skrivaj krčmarici nekoliko drobiža, pobrisal domov, se zaklenil v sobo, ker ni bilo nikogar doma, in štel novce. Ko je prišla krčmarica in ga opomnila, naj ji vrne, kar je njenega, se ji je skril pod posteljo. A ona je stresla za okno, da se je odprlo, in ga izsuvala s kolcem izpod postelje, da ga je dobila pred svoje razjarjeno obličje. On pa je zagrabil za sekirico in je grozil žnjo. Ko je odšla krčmarica prestrašena, je zagnal sekirico za otročaji, ki so se nabrali pred hišo polnoštevilno in vpili s svojimi različnimi glasovi: Tat! Tat!

Ljudje so trdili, da je bil ta najvernejša podoba svojega očeta. Pravili so si

namreč o tega pogostnih pohodih na karlovške semnje marsikaj, in nekateri ne baš dobro. A jasnega niso vedeli ničesar, ker je zahajal iz onega kraja malokdo v Karlovec. Dognali so le toliko, da je dobil oni par rdečih volov zastoj, ki jih je prignal neko pomlad domov, češ, da jih je kupil v Karlovcu za 230 gld. Iz raznih podatkov so mu prišli na sled, da je dobil, zvečer s karlovškega semnja se vračajoč, dotične vole zunaj mesta, pasoč se ob cesti. Njihovi lastniki so pili poleg v krčmi, se veselili pri kupici vina, a on jim jih je odgnal tiho. Ker jih ni iskal na Kranjskem takraj Kolpe nihče, so mu ostali do prihodnjega semnja — a ne v Karlovcu —, kjer jih je prodal.

Z dvajsetim letom so mu začeli sinovi uhajati v Ameriko. Najstarejšemu je dal sam za strošek, ta je potegnil za seboj srednjega a oba najmlajšega, ki jima je ostal nekaj časa na Francoskem. Tu nekje se je izgubil iz vlaka, s katerim se je peljal v družbi rojakov do morja, ter se klatil po lepi deželi lahkoživih Francozov, dokler ni potrošil denarja in ga ni ustavila policija. Tedaj je pisal bratoma, naj mu pošljeta novega denarja, da je prišel k njima.

Skoro istočasno z odhodom sinov se je lotila Plavca bolezen. Kje si jo je nakopal, si ni mogel razložiti nikdar popolnoma trdno. Začel se je sušiti, po lahkem pokašljevali, telo mu je lezlo na kup. Čutil je, kako je

prihajala nadenj slabost. Ako se je lotil dela, se je zavedel hipoma svoje nemoči v rokah in nogah; a ko je dovršil delo, so mu stopile potne kaplje na obraz, dihal je težko in onemogel je pal na tla. Njegovi pohodi na Hrvaško so prenehali, končalo se je njegovo poljsko delo, katero je morala opravljati zdaj žena. Pod jesenko na vrtu je ležal, premišljeval svoje žalostno stanje ter se zdravil z zdravili, ki jih je dobil v lekarni. A kmalu je opustil ta zdravila. Bolezen namreč se ni zboljšala tako hitro, kakor bi on rad, zaradi česar se ga je polastila nezaupljivost v zdravila zdravnikov. Kuhal si je in pil rože, ki so mu jih znesle razne vaške starke. S tem se je popravil toliko, da je dobil nekaj moči in opravljal lahko lažja dela. Kosil je za živino svežo krmo zjutraj in zvečer ter vozil domov pridelke. S palico v rokah je šel celo v trave pogledat k svojim koscem. Toda ker le ni bil čisto zdrav, ni se poprijel nikoli več težjega dela in je igral le ulogo nekakega nadzornika, ki se je povaljeval na vrtu. Boječ se, da ga ne bi zgrabila bolezen znova tem hujše, se je pripravljala na njen morebitni silovit nastop. Ker so izgubila pri njem vso veljavo lekarniška zdravila, je hodil po lokah, travnikih, pošiljal ob nedeljah ženo na plnine in nabiral rože najraznovrstnejših skupin.

V njegovi hiši so bile nametane cele skladalnice rožnih soplek. Dobro polovico

jih je rabil v svoje zdravljenje. Zaslediti ni mogel namreč nikakor, kako bolezen da ima. Ko je šel takoj o početku bolezni v mesto k zdravniku, mu je zapisal zdravila, a vrste bolezni mu ni razodel. Sam je mislil sprva, da ima sušico. Toda ta misel mu je bila neprijetna. Iskal je torej razlogov proti nji, in ko so mu pritrdili i sovaščani, da ni jetičen, se je prepričal do dobra o tem. Kako bolezen pa ima potem? Študiral je vse bolezni, na katerih so umrli njegovi vaščani, kolikor se je spominjal, in jih primerjal s svojo. Marsikake je imela podobnosti z njegovo, a popolnoma se ni strinjala nobena. Zato je prišel polagoma do zaključka, da duši njega neka kombinacija različnih notranjih bolezni. Ker so bile torej bolezni različne, se je tudi zdravil z raznimi zdravili in si jih nadobavljal. In pričakovani napadi so se ponavljali, včasih močnejši, včasih šibkejši. Prišli so trenotki, ko jo oslabele čisto in je moral leči, ter mu je prerokovala vsa vas, da si lahko naroči pri cerkovniku grob. Toda on ni obupal. Dajal je ženi naročila, kuhal in pil rože ter se zmeraj izliral. Tako je obudil počasi pri vaščanih misel, da razume nekaj o zdravilstvu, in ker so dobri zdravniki dragi, so se rajši oglašali pri njem. Njegova lekarna rož se je morala torej povečati; vedno večji kupi rastlin so mu polnili hišo in jo napolnjevali s prijetnim in odurnim vonjem.

(Konec prih.)

Sentpeterskih »naprednih«, »liberalnih« »me-sarjev«. Ste razumeli?

V St. Petru sem se torej strašno raz-jezil in zato sem otresel prah s svojih čiz-mov, skočil na kolo s »cajno« na hrbtu in hajd na Pivko! To je namreč tista dežela, kamor hodijo liberalci iz Postojne in Ilirske Bistrice agitirati in ko se napijo, pa vpijejo: »Pivka je naša!«

Pa ne bo vaša, ne! Za agitacijo imamo vse polno v »cajni« proti vam! Pri-jadram torej v prijazno Zagorje na Pivki. Ljudje so se mi smijali in moji canji. Jaz pa sem se neumnega naredil in da ne bi ljudje rekli, da sem farovski podrepanik, ni sem šel »gospoda« obiskat, marveč sem jo mahnit naravnost v gostilno. Ime sem že pozabil. V gostilni sta ležala na mizi »Na-rod« in »+ + + Rodoljub«. Torej že zopet stara znanca! Ko krčmar — prijazen človek seveda — pride in mene »canjarja« zagleda, pobaše hitro svoje evangelije in ju zbaše v omarico za kozarce. Cemu neki? sem si mi-slil. Potem se je pa razpredel med nama tale duhoviti dvogovor:

Jaz: »Kako boste volili?« On: »Za na-predno stranko«. »Kaj pa imate od nje?« Molk! »Ali so bili vaš oče tudi liberalci?« »Takrat še ni bilo liberalcev«. »Verjamem. Zdaj pa so in vi ste tudi. Ali veste, kaj je liberalizem?« »Liberalizem je, liberalizem je« »Sebičnost, grda samopašnost!« »Kaj, hudega! Jaz delam, kar hočem. Ali »imate« pravico, mene izpraševati? Vi ste farovski podrepanik, pa vam bomo že poka-zali in i tudi! Le počakajte! Prav danes ima »Narod« članek, v katerem je dokazano, da bo zmaga naša, ja, naša! . . .« »Saj je bila zadnjič tudi, ne?« »Klerikalci so goljufali . . .« »Naka!« »In glasove ku-povali«. »Naka!« »In tihotapsko delali!« »Naka!« »Kaj? Se boste iz mene norca de-lali. Odkod pa ste, kaj pa ste?« Jaz sem jo pa že odkuril, in le svojemu kolesu se imam zahvaliti, da nisem bil birman.

Prihodnjič bom pa povedal, kako so mi v Knežaku »cajno« raztolkli, kako sem v Bistrici novo kupil in kako sem uspešno agitiral na Premu. Počasi bom vse povedal. Prosim pa, da nihče ne vpraša, kdo sem, kar če bi se to zvedelo, bi še agitirati ne mogel. O ljudje božji! Le agitirati in še en-krat agitirati. Pokažite zadnjikrat, da lepa in zavedna Notranjska ne mara hlapčevati grdemu liberalizmu.

—ip.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. avgusta.

Češki agrarci

bodo povzročili Mladočehom pri prihodnjih volitvah zelo velike preglavice, ako se ne doseže porazumljenje. To je pokazal nedavno shod izvrševalnega odbora čeških agrarcev v Pragi, na katerem se je posvetovalo o volivnem programu in kandidatih. Pri tej priliki se je od strani zborovalcev z vese-ljem omenjalo shoda agrarcev minulo ne-deljo, katerega je sklical dosednji mlado-češki poslanec Sulc. Pri glasovanju o nje-govi zopetni kandidaturi so dvignili zanj le trije kmetje roke, vsi ostali so pa glasovali za agrarskega kandidata.

Južnotirolski socijalni demokratje prete z obstrukcijo v tirolskem dež. zboru, ker drugače ne morejo dati duška svoji ve-liko nejevolji nad kompromisom mej kon-servativnimi in liberalnimi Italijani. Na shodu v Roveredi so zahtevali možje najprej po-polno avtonomijo za vse narodnosti, potem pa izjavili, da mora obstrukcija onemogočiti vsako delo v parlamentu. Izvzete so samo razprave o: vsprejemljivi volivni preosnovi, odpravi carine na žito, zboljšanju šolskega zakona ter o nekaterih drugih predmetih, o katerih v tem oziru sklepajo volivci. Soci-jalisti bodo zahtevali konečno, da se ne smejo pobirati državni davki in naklade, ki niso odobrene v deželni proračunu.—No, Tiroleem se ni treba bati teh groženj, ker bodo že poskrbeli za to, da soc. demokratov ne bo v deželni zbor.

Ruski glas o kompromisnih poga-janjih mej Staro- in Mladočehi.

Ruski list »Novosti« razpravlja v jedni zadnjih števil o pripravah za bližnje dežel-nozbornske volitve na Češkem ter o poga-janjih, ki se vrše mej voditelji Staro- in

Mladočehov gledé skupnega postopanja pri teh volitvah, potem pa pravi: Povodom bližnjih volitev v deželni zbor se vrše poga-janja mej obema glavnima češkima stran-kama in češkimi radikali gledé skupnega postopanja pri volitvah. Kompromis Mlado-čehov s Staročehi, ki imajo na izid volitev še vedno velik vpliv, bi bil zelo zaželen v interesu češkega naroda. Ker dobivajo Schö-nererjanci vedno večjo premoč na Češkem, je kategorično potrebno, da se zedinijo češke stranke in skupno postopajo, kajti solidar-nost Čehov bi bila najboljša varstvo proti valovom nemškega ali boljše Schönererjan-skega morja. — Žal, da nekateri mladočeški voditelji na domačih tleh še sedaj prav ne uvidijo tega, kar je tako jasno celo politikom na Ruskem.

Krečanski nadkomisar princ Jurtj odpotuje, kakor poročajo iz Aten, v kratkem zopet na obisk evropskih dvorov. Princ od-potuje zadnje dni v tem mesecu iz Kaneje in se poda najprej za nekaj dni v Atene, potem pa obišče glavna mesta štirih velesil, ki jim je Kreta izročena v oskrb, in pride torej tudi na Dunaj. Potovanje bo trajalo kaka dva meseca. Morda se gre princ za-hvalit za uslugo, da so mu velesile za na-daljnja tri leta poverile čast nadkomisarja, obenem pa tudi poskusiti kako bi se dalo rešiti znano krečansko in njegovo vpra-sanje.

Razpor mej Francijo in Turčijo.

Francoski poslanik Constans je torej sultanovi vladi naznanil, da je pretrgal z njo vsako diplomatsko zvezo. Isto naznanilo je poslanik poslal svoji vladi v Pariz. Vzrok temu usodnemu koraku je znan: Sultan ni ostal mož-beseđa v obrežnem vprašanju. »Matin« poroča, da je posledica poslaniko-vega koraka odhod francoske križarke proti turškemu obrežju; poleg tega je pripravljena za odhod še cela divizija. Pomeni li to pri-četek vojske? »Matin« pravi, da je to samo vojna demonstracija. Na vprašanje, bo li tej demonstraciji tudi sledila vojska, odgovarja imenovani list, da na to danes še nihče ne misli. Kakor naglo bo namreč sultan uvidel, da Francija resno misli na izvedbo svojih zahtev, bode odnehal in se udal, vsaj pola-goma. Turki imajo že od nekdaj tako na-vado, treba jih je vedno siliti, da izpolnijo svoje dolžnosti. Turčiji tak način postopanja zelo ugaja, ker si prvič pridobi s tem po-trebne časa, drugič se pa polagoma tudi ohladi jeza nasprotnika in pogosto nekoliko odneha v svojih zahtevah. Francija tokrat ne kaže, da bi se dala prej ali slej prego-voriti, ker je le preveč užaljena. Gotovo je tudi, da sultana podpira Anglija. Do demon-stracije torej vsekakor pride, a skoro gotovo je tudi, da se zadeva s tem popolno do-žene.

Španija in Portugalska

sta si v zadnjem času vedno bolj nasprotni. Oficijelno se sicer to nasprotstvo ne kaže ravno očitno, vendar je dovolj znamenj, iz katerih se razvidi, da mej tema dvema dr-žavama ne vlada prav nikako prijateljstvo. Prvi povod tem razmeram daje Anglija. Portugalci na vso moč simpatizirajo z oho-limi Angleži in jim ozir Južne Afrike izka-zujejo vse mogoče usluge, ker se menda boje, da jim Angleži nekega lepega dne ne ugrabijo kosa zemlje v Južni Afriki. Španci pa iz lahko umevnih razlogov ravno z An-glijo najmanj simpatizirajo in se nahajajo pod mogočnim vplivom Francije. Pa še ne-kaj drugega je, kar nikakor ne pospešuje prijateljstva mej tema dvema državama. Por-tugalcem je dobro znano, da se Španiji zelo skomina po njih lepi obrežni zemlji. In res objavlja v najuglednejem španskem vo-jaskem listu »Revista tecnica de infanteria y caballeria« polkovnik Don Modesto Mo-reno daljši članek, v katerem dokazuje, da mora Španija poginiti, ako si ne osvoji Por-tugalske. Španija mora brez obotavljanja pri-četi delovati na osvojenje Portugalske; obe deželi morata tvoriti eno in ne dve državi. Ker se pa to mirnim potom nikakor ne da doseči, ker se morajo Portugalci ozirati na interese hiše Braganza in Anglije, mora Španija poseči po orožju. Z vojaško-tehni-škega stališča meni avtor, da bo Španija lahko dosegla zmago. — Resnica je pač, da si Španija ne bo mogla nikakor drugače opomeči, ako ne na stroške Portugalske.

Toda če se bo dalo to vprašanje rešiti tako mirnim potom, kakor si predstavlja pol-kovnik Modesto Moreno.

Angleška nestrpnost

se kaže v najlepši luči povodom bivanja taj-nika južnoafriškega zastopstva, van der Hoe-ven, v Petrogradu. Poročali smo že, da se angleški poslanik na ruskem dvoru samo radi tega ni udeležil slavnosti povodom po-roke velike kneginje Olge Aleksandrovne, ker je bil k isti povabljen in je tudi došel zastopnik burske vlade v Južni Afriki. Izgo-varjal in opravičeval se je zastopnik Anglije s tem, da se ne sme udeleževati takih slav-nostij radi dvornega žalovanja povodom smrti cesarice Friderikove. Kako jalov da je ta izgovor, pa kaže dejstvo, da se je ude-ležil cerkvenih slovesnostij celo nemški po-slanik, ki bi imel pač dosti več povoda, sklicevati se na dvorno žalovanje, kakor pa angleški, in se samo dvornega obeda ni mogel udeležiti. Nestrpnost Angležev pa kaže tudi še sledeči slučaj: Povodom žalne slo-vesnosti v petroburški protestanski cerkvi je bil prisoten angleški poslanik, obenem z dru-gimi zastopniki pa tudi burski tajnik van der Hoeven, katerega pa angleški poslanik kot takega več ne prizna. Da bi torej opral »madež«, ki si ga je baje pridobil s tem, da je bil z burskim zastopnikom obenem v isti cerkvi, je izposloval, da se je v oficijel-nem listu »Journal de Saint Petersburg« iz-pustilo njegovo ime iz vrste udeležencev di-plomatov. Tako taktiko more odobravati pač le samo brezmejna nestrpnost angleških oholežev.

Vstaja v kapski koloniji.

Berolinski »Localanzeiger« je objavil včeraj za burske prijatelje zelo veselo vest, da je napočila v kapski koloniji splošna vstaja proti Angležem. Prijatelj imenovanega lista se je namreč brzojavno obrnil do za-stopnika oranjske republike v Haagu, dr. Müllerja, naj mu sporoči, kakošen je naj-novejši položaj v kapski koloniji. Na to vprašanje je dobil list naslednji odgovor: Ravno prav ste prišli z vprašanjem, kajti ravno kar sem izvedel od zaupne strani iz Južne Afrike vest, ki je prekosila celo moja pričakovanja. Kakor se mi namreč sporoča, prijel je za orožje 11.000 do 12.000 Ka-plandcev. Poročevalec piše dalje: Položaj postaja tu zelo kritičen, Angleži so obupani. Vsa poročila o sedanjem neugodnem stanju zadržujejo, da ne pridejo v Kapstadt. To, kar se govori v tem mestu, je vse zlagano. Vsa angleška politika se bo tu sesula v nič, Anglija bo tu izkrvavela. — K temu pripo-minja neki list: Vstaja 12.000 kapskih Bu-rov bi bila res za Anglijo zelo pomenljiva, ko bi le bila resnična. Marsikomu se nam-reč dozdeva, da se to poročilo ne ujema po-polno z istino.

Razgled po slovanskem svetu.

O petindvajsetletnici škofovanja dr. Jurija Posilovića.

Iz Zagreba, 20. avgusta.

Dne 27. avgusta bode slavil zagrebski nadškof dr. Jurij Posilović petindvajsetletnico svojega škofovanja. Ta dan bode opravil sam škof slovesno sveto opravilo v zagrebskeji stolnej cerkvi in potem bode sprejemal vo-ščila raznih korporacij. Senjski škof dr. Mau-rović je izdal povodom te slovesnosti pa-stirski list, ki se ima ljudstvu prebrati že 25. avg. pri službi božje, a 27. pa se bodo brale v isti namen slovesne sv. maše po celej škofiji senjski, kjer je bil dr. Posilović 18 let škof.

Nadškof dr. Jurij Posilović ni deloval mnogo v javnosti, ali je zato tem važneje njegovo delovanje za duhovno življenje hr-vatskega naroda. Kot blag in pobožen du-hovni pastir je živel vedno tiho in mirno, ali vedno za duševno korist svojih vernikov. Rodil se je v Ivaničgradu 24. aprila l. 1834 in v mašnika bil posvečen 8. avg. l. 1858. Kot vseučilišni profesor zagrebskega vseučilišča je bil imenovan 23. marca l. 1876. za škofa senjskega in modruškega, 27. avgusta po-svečen v zagrebski stolni cerkvi po nadškofu Mihaloviću; 10. sept. je bil ustoličen v Senju. Posle dolgotrajnih dogovorov je bil imenovan 17. marca l. 1894 za nadškofa zagrebskega, 18. maja v Rimu potrjen 7. julija v Za-grebu svečano ustoličen. Od tedaj upravlja nadškofijo zagrebsko. L. 1896 je postal tajni svetovavec cesarjev.

Senjskemu občinstvu ni poznato, da si je stekel ravno nadškof Posilović največ zaslug za preporod glagolice v senjskeji škofiji, kjer je bila od nekdaj v porabi. Kot škof senjski je želel, da se uvede glagolica v vse cerkve njegove škofije, pa je zato poskrbel, da se v senjskem bogoslovnem učilišču temeljito podučuje staroslovenščina. Ob enem pa se je potrudil, da se izda točen glagolski misal, kar ga je stalo znatnih stroškov. Pri vseh svojih slabih dohodkih je mnogo pomagal siromašnim duhovnikom ter ob enem pri javnih oblastih deloval, da se duhovništvu v senjskeji škofiji nenavadno slabi dohodki zboljšajo. In zares je v marsičem uspel, pa mu je zato duhovništvo ostalo vedno hva-ležno.

Kot zagrebski nadškof more razpolagati z mnogo vedimi dohodki, ali so zato tudi potrebe nadškofije večje. Pred vsem se mora dovršiti zagrebska stolna cerkev, za katero daje nadškof vsako leto znatno svoto. Letos bode bržkone dogotovljena. Zagrebski nad-škof vzdržuje dva konvikta, enega v Zagrebu drugega v Požegi. Oba konvikta je dal se-danji nadškof razširiti in urediti z velikimi stroški, a da bodo stali mnogo denarja tudi novi zavodi, katere snuje nadškof za odgoj mladeži za duhovni stan, se razume samo po sebi. Kakor poprej v senjskeji škofiji tako skrbi zdaj nadškof tudi za duhovne zagreb-ške nadškofije i v gmotnem pogledu ter troši znatne svote posebno za bolehe. A tudi za narodna podjetja je darežljiva roka zagrebskega nadškofa. Za novo agrarno banko, ki ima gmotno povzdigniti hrvatskega se-ljaka, je položil 100.000 kron, kar mu na-rodni protivniki hudo očitajo. A prigodom svoje petindvajsetletnice hoče razdeliti v dobrotvorne svrhe 69.000 K. Koliko se pa v nadškofovskem dvoru razdeli miloščine vsak dan, o tem se seveda ne more poro-čati, a da so stroški veliki, je gotova stvar.

Posebna zasluga zagrebskega nadškofa pa je njegova skrb za duševno probujenje in pravo krščansko življenje hrvaškega na-roda. Največa njegova skrb je, da bi imel povsodi dobre in pobožne duhovne med ljudstvom, zato hoče tudi osnovati svoje za-vode, kakor smo že poprej omenili. Da pro-budi v narodu krščansko življenje, je uvel sv. misijone za narod, a za duhovne posebne duhovne vaje dvakrat v letu. V to svrho se bodo nastanili v Zagrebu tudi jezuiti ter jim bo sezidal samostan in cerkev.

Lani se je pod pokroviteljstvom zag-rebskega nadškofa zasnoval prvi katoliški shod na Hrvatskem ter tudi sijajno izvršil. Ta kat. shod je pokazal, kako vneto duhov-ščino nižjo in višjo imajo Hrvati, vneto pravim, ne samo za preporod krščanskega življenja, nego tudi narodnega probujenja. Ta shod je pokazal, da je katol. vera ona moč, ki je edina sposobna, da narod hrvat-ski reši iz njegovih sedanjih nadlog. Zato sme hrvatski narod z veseljem proslaviti 25letnico škofovanja svojega nadpastirja dr. Jurja Posilovića, ki mu je pokazal pot do duševnega prerodenja, a potem tudi pot do rešitve iz današnjega težavnega položaja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. avgusta.

Osebnosti.

Mil. knezoškof lavant. je odpotoval včeraj za več časa v kopališče, da si okrepča rahlo zdravje. — Umrl je v Vahru pri Brikenu nekdanji kavalerijski polkovnik v Mariboru, general Hijacint pl. Schulheim. — Novomašnik č. gosp. Ev. Vračko je imenovan drugim kapelanom na Vranskem. — Umrl je g. Vinko V o d o p i v e c, nadučitelj v Grgarju. Bil je izboren in izgleden učitelj. Svetila mu večna luč! — Č. gosp. Fr. K n a v s je stopil v red oo. lazaristov.

Na osepnicah obolela je na počit-nicah soproga deželnega predsednika blag. g. baronica Olga Hein. Zdravje se ji že znatno boljša.

Duhovske zadeve na Koroškem.

Knezoškofijski dvorni kaplan vč. g. Martin Kovač je imenovan knezoškofijskim duhov-nim svetovalcem. — Č. g. Miha Ressler, kaplan v Št. Vidu, je postal župnik v Do-lih. — Pri uršulinkah v Celovcu je umrla č. sestra Ana pl. Fladung, stara 74 let. Doma je bila iz Košentavre. — Prestavljeni so č. gg.: Mat. Streit, provizor v Oso-

jah, v Kamering; Fr. Ott, provizor v Dolih, za kaplana v Iršen; V. Fiebigger, kaplan v Iršenu, v Št. Vid. — Župnija Karnski grad bo oskrboval č. g. Fr. Virnik, kanonik v Gospi sveti.

Plemstvo podelil je cesar podpolkovniku v pok. g. A. Püllu v Novem Mestu.

Političen shod na Spodnjem Štajerskem priredi prihodnjo nedeljo „Katol. polit. društvo za okraj Sv. Lenart v Slov. goricah“. Poročala bodeta tudi gg. poslanca Robič in dr. Ploj.

Poučen shod priredi, kot smo že omenili, „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ za koroške slovenske posojilnice v četrtek dne 29. avgusta ob 2. uri popoldne v dvorani „doma kat. rokod. pomočnikov“ v Celovcu s sledečim vsporedom: 1. Poročilo in posvetovanje o novi združni postavi in obvezni reviziji. 2. Pouk o sestavi letnih računov. 3. Razni nasveti. Poročevalci bodo sledeči gg.: inženir Miha Vošnjak, t. č. predsednik; odvetnik dr. Iv. Dečko, t. č. podpredsednik in pravni zastopnik, ter Fr. Jošt, tajnik in nadzornik omenjene Zveze. Z ozirom na veliko važnost predmetov, ki se bodo na tem shodu razpravljali, je pričakovati, da bode vsaka koroška slovenska posojilnica po več odbornikih ali odposlancih zastopana.

Preoblečenje pri č. šolskih sestrah v Mariboru. Na praznik Marijinega vnebovzetja je v cerkvi častitih šolskih sester v Mariboru namesto obolelega prevzvišenega nadpastirja prečastiti gosp. dr. Janez Mlakar sledečim kandidatinjam obleko svetega Frančiška slovesno izročil: Katarini (sedaj Valeriji) Jeraj iz Vodice na Kranjskem, Ivani (Apoloniji) Rausdner iz Sp. Polskave, Apoloniji (Martini) Štaleker iz Šmartnega pri Slov. Gradcu in Frančiški (Antoniji) Golob iz Ljutomer.

Umrli je danes jutraj, previden za večnost g. Fran. Fischer, hotelier in posestnik v Kamniku. Pri volitvah je bil zelo delaven za kat. narodno stranko. Pred leti je bil tudi župan. Bog mu daj večni mir!

Obrtniška zadruga v Radovljici. Spoštovanim obrtnikom se naznanja, da so pravila obrtniške zadruge za Radovljiški sodni okraj potrjena. Obrtniki se naj za to zadrugo zanimajo, ker bode vsakemu v korist in se v svrhu posvetovanja te zadruge odredi dan 25. t. m. na vrtu gostilne gosp. Kosmača v Radovljici. Ant. Resman.

Koroške novice. Za nadučitelja mestne šole v Velikovcu je imenovan gosp. Mat. Pichler iz Mute ob Zili. Slovensko kajpak ne zna. — Nastavljena sta kot podučitelja g. Jan. Leist v Pliberku in g. Srebernik v Podgorjanah. — V Velikovcu je umrl hišni posestnik g. Ferd. Plešivčnik, star 47 let. — Gospod Fridolin Kavčič, stotnik pri brambovcih, znani slovenski in nemški pisatelj, je iznašel ogledno zrcalo „Visitier-Spiegel M. 95“, s katerim se morejo cevi vojaških pušk znotraj ogledati. To ogledno zrcalo se je vpeljalo pri naši vojni in tudi skoraj pri vseh evropskih vojnah, kjer rabijo puške-repetirke. Sedaj se je to zrcalo vpeljalo tudi v državah Chile, Siam-u in v holandskih naselbinah. — V pondeljek dne 19. t. m. si je žile prerezal neki čevljarski mojster na Št. Rupertske cesti. Prepeljali so ga v bolnišnico. — V Št. Rupertu pri Celovcu se je pa zvečer ob 7. uri ustrelil na cesti mizarski pomočnik Pavel Fleiss iz Šmohorja zaradi neke ženske. — Za sadjarje priredi c. k. kmetijska družba poučen tečaj od 15. do 29. sept. na družbenem vrtu v Boženčah blizu Celovca. Udeleženci dobijo iz deželne blagajne podpore 2 K na dan. — Deželna šolska postava se ima preurediti. Deželni šolski svet je izvolil v zadnji seji poseben odsek, ki se ima o tem posvetovati. Bomo videli, kakšen kruh bo iz te moke! — Na sv. Višarjih je 12. t. m. popoldne udarila strela v farovž, kjer sta bila dva gospoda duhovna v nevarnosti, druga strela je pa udarila v hišo pod gostilno v romarsko kuhinjo, kjer so se nahajale tri osebe. Hvala Bogu, da se ni zgodila večja nesreča. Na nobeni hiši se ne nahaja strelodod, četudi so na taki visoki gori nujno potrebni.

V Vrbsko jezero je skočila neka učiteljica iz celovške okolice in utonila. Povod: nesrečna ljubezen.

Povozil je pri Zgornjih Dupljah neznan voznik 73letno kočarico Marijo Črnič, katero so prepeljali v deželno bolnico, kjer je umrla.

Kaj je mariborskim mestnim očetom na poti. Na mestni deški šoli pri stolnici je bil vzdignjen spomenik v čast nekemu češkemu vojaku, ki je ob času francoskih vojsk se pogumno bojeval zoper sovražnika in kot pravi junak padel za svojega cesarja. Vsak tujec si ga je z zanimanjem ogledal, saj je v Mariboru itak videti malo kaj zgodovinskih spominkov. Pa mariborskim hajlovcem je bil na poti tudi ta spominek, ker pač ni postavljen na čast Bismarcku, ampak češkemu junaku, ki mu je bilo ime Vencl in ker je menda preveč oznanjeval mariborski mladini avstrijsko domoljubje. Seveda ljudje, ki norijo za Bismarckom in po njem imenujejo mestne ulice, morajo zatreti, kar so nekdanji Avstriji zvesti Mariborčani postavili. Ta starinski spomenik so sedaj odpravili.

Vipavska železnica. Delo na Vipavski železnici prav pridno napreduje. Poleg domačih delavcev je tudi mnogo Hrvatov, celo iz Bosne so prišli delavci. Predor pri Dornbergu, ki bode dolg od 120 do 130 m, je baje skoro do polovice izkopen. Pri sv. Križu treba bode napraviti drugi predor. Tudi poslopja za postaje se že zidajo. Izkopavajo se tudi pridno vodnjaki na postajah, v katerih se v globlini od 6—8 metrov že nahaja živa voda. Sploh se je nadejati, da se izroči ta črta prometu v prihodnji spomladi in sicer še pred določenim časom.

Tat v kromberški cerkvi. V cerkvi v Krombergu se je skril tat. Zaprt v cerkvi je po noči brezskrbno odprl skrinjico ob misijonskem križu ter iz nje pobral okoli 60 kron denarja. Na to je pri koru odprl okno ter z okna nad 4 metre visoko skočil na prosto ter jo popihal v črno noč. Tudi v Šempetru je nekdo povohal v cerkveno skrinjico, pa je dobil le okoli 5—6 kron.

Strašna nesreča. V Ajdovščini se je dogodila grozna nesreča v družini g. davkarja Šubica. Dekla je vlila petrolej na drva; pri tem se je vnel petrolej v posodi, ki je razpočila. Brž je bila vsa kuhinja v plamenu. Dekla je v hudih bolečinah umrla. Gospa Šubičeva in mal otrok pa sta se hudo opekla.

Ljubljanske novice. Poročil se je c. kr. računski oficijal Rihard Schumi z godč. Ivano Kotnik, hčerko c. kr. adjunkta. — Ljubljanska meščanska godba priredi v soboto koncert na vrtu »Narodnega doma«, ako bi bilo vreme neugodno, pa v »Areni«, začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 h. — V nedeljo je na vrtu Hafnerjeve pivarne dopoldne ob pol 11. do pol 12. ure zajuterkni koncert. Vstopnina prosta. Prostovoljni doneski, v nabavo uniforme godcem se hvaležno sprejemajo. Promenadni koncert odpade vsled tega, ker so nekateri godci odšli k orožnim vajam. — Dr. Krisperjevo novo hišo so pričeli včeraj graditi. Novo poslopje bode stalo v Sodnijskih ulicah v bližini novega justičnega poslopja. — Najdene okostje. Na prostoru bivše Arcetove hiše na Sv. Petra cesti odkopujejo sedaj zemljo za temelj novega poslopja mestne hranilnice. Delavci so pri odkopavanju zemlje zadeli na človeško okostje, ki je ležalo 1 m globoko v zemlji. Okostje je slabo ohranjeno, ker je moralo ondi ležati že jako dolgo časa.

Razpisana učiteljska služba je na enorazredni ljudski šoli na Ledinah, okraj logaški.

Tovarna pogorela. Blizo Pameč je zgorela tovarna za leseno volno. Ker je ista bila visoko zavarovana, sedanji posestnik dr. Makso Kiese Wetter nima škode. Tovarniški delavci bodo sedaj imeli vsaj nekaj časa nedeljski počitek, ki se jim sicer ne privoščiti.

Čudne razmere v Galiciji. Kanonik armensko-katoliškega obreda v Lvovu I. Mardyrosiewicz je stal te dni pred sodiščem, obtožen, da je iz zastavljalnice »Pius monas«, kjer je imel uplivno mesto, zastavljene reči poneveril in jih drugod zastavljal. Tudi denarja je poneveril. Vsa škoda znaša baje 289.517 kron. Kanonik je bil žrtva ljudij, ki so ga radi svojega dobička izvab-

ljali v podjetja, pri katerih je izgubil ogromno denarja. Denar je posojal skoro vsakemu, kdor se je oglašil pri njem, a izposojenega denarja večinoma ni dobil nazaj. Tako se je zakopal v vedno obupnejši denarni položaj. Obtoženi je dejanje priznal in bil obsojen na osem mesecev ječe. »Narod« bode gotovo blatil radi tega dogodka ves duhovniški stan.

P. general Laurer †. V Sigmaringenu je 21. t. mes. umrl generalni minister reda manjših bratov sv. Frančiška o. Alojzij Laurer. Porodil se je v Willenrothu, župnija Salmünster v Nemčiji, obiskoval je od dotno samostansko šolo ter leta 1850 stopil v frančiškanski red. Dne 23. oktobra 1875 je radi kulturnega boja moral ostaviti domačo provincijo. Podal se je s sobraty v severno Ameriko, kjer imajo sedaj frančiškani 82 naselbin. Tam je vztrajno in požrtvovalno deloval kot misijonar, dokler ni bil kot generalni definitor pozvan v Rim. Sveti oče ga je 5. oktobra 1897 imenoval generalom reda manjših bratov. Bolehal je o. Laurer že od srede julija in se je moral na nasvet zdravnikov podati v svojo domovino Thüringen, kjer je sedaj umrl. Umrli je za rakom v želodcu. Pokojnik si je stekel za frančiškanski red nebrojno zaslug. Naj počiva v miru!

V pokoj je stopil nadrežnik zagrebskega gledališča g. Milan.

Kako nemški cesar preseneča. Nemški cesar ima najrajši prvi polk v Berlinu. Pred tednom je rekel cesar: »Za ta polk imam pripravljeno veliko presenečenje«. Ves polk si je razbijal glavo, kako bode to presenečenje. Nekateri so sanjali, da bode povišane plače, drugi pa so trdili, da bode lepše uniforme. Čez nekaj dni pa je postal cesar polkovi godbi — novo koračnico, svojo lastno kompozicijo. Da bode »presenečenje« tem večje, odredil je cesar, da sme to koračnico svirati samo godba prvega polka. Vojakom bi izvestno bolj ugajalo, da bi jim cesar za presenečenje naklonil dvakratno porcijo za večerjo.

Santos Dumont gradi nov balon z novo konstrukcijo. Ta novi balon upa srečnejše voditi po zraku, nego je vodil prvega. Sredi septembra se bodo s tem novim zrakoplovom vršile prve poskušnje in nek dunajski list pravi, da ni izključeno, da se bodo ti poskusi vršili na Dunaju. Dotična pogajanja se že vršé.

Stara lipa. Na južnem Češkem je mesto Kamenice, ki slovi po svoji ogromni lipi, od katere ima tudi celo svoje ime »Kamenice nad Lipou«. Lipa stoji v gradu bar. Gaymüllerja, visoka je le 21 m, ker pred 75 leti ji je odbila strela vrh. Deblo pri tleh ima 10 m v obsegu, v višini 2 m se že raztezajo debele veje, podprte z močnimi podporami, da se ne odlomijo. Spodaj okrog lipe in zgoraj med vejami se nahajajo sedeži zvezani med seboj s stopnicami. Vrh krije posebna streha, da se drevo bolj zavaruje pred vremenskimi neugodami. Zasa-jena je bila v prvi polovici 13. stoletja, ko so gradili grad Kamenice, tedaj bi bila stara malo manj kot 700 let.

Na Srbskem so pričeli hraniti. Iz Belgrada se poroča, da so pričeli pri vladi štediti. Opuštila se bodo baje poslaništva v Londonu, Atenah, Bukareštu. Tudi mnogo uradniških mest se odpravi.

Umor in samomor na odru. Pri gledališki skušnji v Omahi se je zgodil naslednji grozovit prizor: Neka M. Lightaw je igrala glavno ulogo ženskega bandita, ki ima ljubezenski prizor. Pri ljubezenskem prizoru je postal igralec Tad Brookije, ki je imel razmerje z igralko, silno ljubosumen na igralca Bat Adamea, ki je igral v dotičnem prizoru ljubimca. Tad Brookije je zahteval, da on igra Bat Adamsovo ulogo. Ravnatelj je Tad Brookija spodil od skušnje. Skoro pa se je Tad Brookije vrnil h skušnji ter je ustrelil igralko in samega sebe.

Za težko telesno poškodbo — dve kroni. Knez Aleksander Radziwill je v vasi Sierakow s palico udaril po glavi nekega kmeta in mu zadal težko telesno poškodbo. Knez je bil radi težke telesne poškodbe tožen in bil je obsojen na 15 K globe in galski sodnik ga je obsodil, da mora kmetu za težko telesno poškodbo plačati za bolečine — dve kroni.

Škandal v gledališču. Velik škandal se je zgodil v nekem berlinskem gledališču. Gostoval je ondi monakovski dvorni operni pevec Bruks. Prišel je na oder tako pijan, da ni mogel peti in da se je občinstvo zgrajalo. Predstavo so morali prekiniti in občinstvo je ogorčeno zapustilo gledališče.

Izpoved umirajočega. Pred časom je prestopil k protestantizmu dohodninar mesta Inomosta, Janez Hofer. Le-ta je pred svojo smrtjo poklical župnika od sv. Nikolaja in dve priči ter zopet prestopil h katolicizmu, češ, ne upam se umreti kot krivoverc. Proti priči, staremu mesarju, obrnjen, je dejal: »Prav si imel, Janez, če je le en

Bog, ne more imeti dvajset ver.« Tudi Melanchthon je navedel, da katolik lahko umira.

Zmaga kršč. socialcev v Inomostu. Pri volitvah v bolniško blagajno v Inomostu so zmagali prvi krščanski socialci.

Anarhisti Bakuninu. Anarhisti vseh dežel se pripravljajo, da postavijo v Brnu internacionalen spomenik Bakuninu. V ta namen je že sestavljen odbor.

Nekaj o protikongregacijskem zakonu na Francoskem. Luko v Marseilu na Francoskem je obiskalo dne 24. junija na tisoče ljudi. In zakaj. Pet mladih devic, oblečenih v obleko redovnic, »misijonarke D. Marije«, je stopilo na krov ladije, ki naj bi jih odpeljala na otok Madagaskar, kamor jih je poklicala francoska vlada, da ondi strežejo gobovim. Šle so nasproti gotovi smrti, a šle so z veselja žarečim očesom. Da, še več. Ko so zvedele sestre, da je prednica prešla ponudbo žrtvovati se gobovim, se je oglasilo toliko redovnic, da je moral določiti žreb tiste, ki pojdejo na Madagaskar. Nje je hotela množica pozdraviti zadnjikrat. Tudi teh 5 devic pripada k onim redovom, zoper katere je Waldeck-Rousseauova vlada izdala protikongregacijski zakon.

Poroka v operacijski sobi. Nek londonski list poroča, da je nedavno opasno obolela mlada dama, zaročenka nekega ondotnega bolniškega zdravnika. Treba je bilo nujne smrtnonevarne operacije in vrsta je bila v bolnišnici na mladem zdravniku, da operira svojo zaročenko. Zdravnik se je res za operacijo odločil, ampak samo pod pogojem, ako se zaročenka pred operacijo z njim poroči. Dama je privolila in tako se je v operacijski sobi, sredi mej groznimi orodji, vršila poroka. Po poroki se je nekaj trenutkov pozneje vršila operacija. In mladi zdravnik bil je pri operaciji srečen! Rešil je svoji mladi ženi življenje.

Avtomobilisti — morilci. Brutalen umor so izvršili nedavno trije avtomobilisti v Lisieux na Francoskem. V silni naglici so se bližali hišici davčnega uslužbenca. Uslužbenec Lucas je stopil na cesto, da pregleda notranjost voza. Avtomobilisti pa niso hoteli, da bi davčni uslužbenec pregledal notranjost voza in obrnili so avtomobil naravnost na Lucasa. Avtomobil je Lucasa podrl na tla in preko njegovega telesa je drdral avtomobil naprej. Lucas je bil tako nevarno ranjen, da je skoro umrl. Za surovimi avtomobilisti, ki so bili gotovo predrzni tiho-tapci, so poslali takoj na vse strani kolesarje, a dobili jih niso v pest.

Moderni policaji. Iz Stanislava se poroča, da so ondi aretovali — policaja radi žepne tatvine. Povabil je nekega kmeta v gostilno na vrček pive in mu je mej pogovorom ukradl denarnico z 80 kronami. Lani so v istem mestu zasačili nekega policaja pri ulomu.

Buri ne pijo žganja. Burska vstrajnost prihaja gotovo tudi od tod, ker je v burski armadi pitje žganja najstrožje prepovedano in tudi uživanje alkoholnih pijač je pri Burih jako omejeno.

O francoskih redovih. Benediktinci v Solesmesu se ne bodo podvrgli novi francoski kongregacijski postavi, ampak bodo Francosko zapustili. Istotako bodo iz Francije šle pobožne sestre iz St. Cecile, mej katerimi ste vojvodinja Holstein in soproga umrlega nadvojvode Karla Ludovika.

Jaz pa verujem le, kar razumim. pravi brezverec 12-letnemu soljarju, ki je povedal, da so se učili v šoli pri kršč. nauku o skrivnostih sv. vere. Solarček se namuzne, ter ga vpraša: »Morete li s palcem gibati?« »Seveda!« »Kako pa?« »No«, pravi brezverec, »jaz hočem, da se palec giblje, moja volja vpliva na živce moje roke in živce giblje palec.« »No« pouzame dečko, »bodite tako dober in dajte hoteti, da se vam bodo tudi ušesa gibala.« Mož pa zaročni: »Smrkavec! kaj ti boš može učil!«

Praktična uporaba fonografa. Na velikem dunajskem kolodvoru so fonograf sedaj jako praktično uporabili. Ondi imajo nastavljen fonograf, ki jako glasno kliče imena odhajajočih vlakov in njihove smeri. Uradniku, ki je doslej preskrboval to klicanje, je služba znatno olajšana. Pritisne kar pri fonografu na primerni gumb in fonograf prične kričati.

Hude sanje in nasledki. Na Dunaju je 32letni Adalbert Weiss imel tako hude sanje, da je ves zmešan skočil skozi okno svoje sobe na dvorišče, kjer je obležal smrtnonevarno ranjen.

Klub prevaranih mož. Kakor javljajo ameriški časopisi, osnoval se je v New-Yorku klub prevaranih mož. Člani odbora so oni, ki so bili od žensk vsaj trikrat prevarani. Kdor tolikih prevar ni dosegel, mora ostati priprost »reden« član. Znak društva je jelenova glava.

Kuku. Po »Stát. Ur.« je zahteval sodnik, ki ni znal češki, od neke priče, da dokaže na nekem najdenem predmetu, kje se je zločin zgodil. Sodnik mu predmet kaže

ter kliče: „Kukajte!“ Priča gleda okrog. a molči. „Kukajte!“ kliče sodnik v drugo. Na to priča: „Kuku, kuku, kuku!“ misleč, da sodnik zahteva, da naj kuka. Kaj je bilo potem, si lahko vsak misli.

Kedaj bode zemlja polna. „The Cosmopolitan“ priobčuje članek, v katerem dokazuje, da se bliža ura, ko bode zemlja prepolna. Zemlja meri, kakor piše imenovani časopis, 52 mil. kvadratnih milj trdne zemlje. Na vsaki kvadratni milj je lahko tisoč prebivalcev. Zemlja bode torej tedaj, ko bode štela 52 mil. milijard, popolnoma polna. Ako tekom 19. stoletja opazovano naraščanje prebivalstva nadalje ne bode v prihodnjih stoletjih upadlo, utegne biti l. 2250 oni čas, ko bode zemlja polna.

Društva.

(Izvenredni zbor krojaške za druge v Ljubljani.) Zadruga krojačev itd. vabi tem potom vse častite zadrugne člane na izvanredni občni zbor, ki se bode vršil v nedeljo 25. t. m. dopoldne ob 11. uri v gostilni pri „Kroni“ (Gradišče št. 7.) po naslednjem dnevnem redu: Dnevni red: 1. Prečitane zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 2. Poročilo načelnika o pokritju primanjkljaja za l. 1900. 3. Posamezni nasveti na korist zadrugi. Ako bi omenjeni občni zbor ne bi bil sklepčen, vršil se bode v osmih dneh drugi občni zbor z ravno istim dnevnim redom in ravno v isti uri v gori omenjeni gostilni ne oziraje se na število navzočih članov. Ker je zbor jako važen za vsakega posameznega člana, vabijo se vsi p. t. člani v svojem interesu se občnega zbora gotovo udeležiti.

Zadružni odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 23. avg. Pogreša se policijski svetnik tukajšnje policijske direkcije Bernhard Bacher. Z odpusta se ni povrnil. Sumijo, da se je sam usmrtil.

Trst, 23. avg. Nek poštni voz s 150 pošiljatkami je vsled krivde voznikove padel v morje.

Split, 23. avg. Zastopniki stranke prava v drž. in dalmatinskem dež. zboru so danes tukaj zbrani in se posvetujejo o političnem položaju.

Olomuo, 23. avgusta. Tu se bo vršil 6. oktobra vsenemški strankarski shod za Moravsko.

Lvov, 23. avgusta. Rusini so za bližnje deželnozborske volitve postavili 34 kandidatov.

Solnograd, 23. avg. V Gundschacherju udarila je strela v šolsko sobo. Oče solnograškega dež. šolskega svetnika Lukasa bil je na mestu mrtev, dve drugi osebi ste nevarno ranjeni.

Halle, 23. avg. Predsedstvo evangelijske zveze je dovolilo za tretje četrtletje zopet 200.000 mark v podporo proćodrimskega gibanja v Avstriji.

Bukarešt, 23. avgusta. Rusi so napravili utrdbe ob Pruthu in zbirajo ondí svoje čete.

Berolin, 23. avgusta. (C. B.) Wolf-fov urad javlja, da se ruski car odzove povabilu nemškega cesarja k manevrom pri Gdanskem. Vlada sta si dopisovala z lastnoročnimi pismi.

Neapolj, 23. avgusta. (C. B.) Kitajska pravna komisija je na potu v Nemčijo dospela danes sem.

Vigo, 23. avgusta. Radi velike megle je trčil francoski parnik „Constantin“ 25 milj od obrežja ob grško ladijo „Emanuel“, ki se je potopila. 21 mož te ladije se je rešilo na francoski parnik.

Pariz, 23. avg. Zunanji minister Delcassé se še ni povrnil iz Ariege v

Pariz, iz česar sklepajo nekateri listi, da položaj še ni tako kritičen. — „Tems“ poroča, da razun enega agenta ostavijo Carigrad vsi člani francoskega poslanstva. Turškemu poslaniku v Parizu, Munir-beyu, ki je sedaj odsoten, so naznanili, da se ne sme povrtni na svoje mesto, dokler preporna zadeva ni rešena.

Bruselj, 23. avg. „Indipend. Belge“ poroča iz Kodanja: V ruskih krogih se širijo vesti, da namerava ruski car z nemškim cesarjem govoriti resno besedo o južno-afriški vojski; njemu se zdi, da je treba prijateljskega posredovanja. Car bo v Franciji sprejel Krügerja v zasebni avdijenci, da izve resnico o položaju v Južni Afriki.

London, 23. avg. „Daily Mail“ poroča, da bode v prihodnjih dneh pod Schalk Burgherjevimi predsedstvom zboroval vojni svet Burov, ki se bo posvetoval, kako ubraniti se Kitchenerjevi proklamaciji.

London, 23. avg. Reuterjev urad poroča iz Sinadeela 21. t. m.: Pred nekaj dnevi sta polkovnik Parker in major Pincoffin iznenadila burski oddelek Haasbroekov pri Doornbergu. 7 Burov je ubitih, 2 ranjena in 21 ujetih.

Umrli so:

22. avgusta. Marija Keber, delavca hči, 9 dni, Bohoričeve ulice 28, celjustni krč.

Zitne cene

dné 22. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-11	do 8-16
„ „ pomlad 1902	8-54	8-57
Rž za jesen	7-05	7-03
„ „ pomlad 1902	7-34	7-35
Koruzza za avgust	5-50	5-51
„ „ september-oktober	5-54	7-66
„ „ maj-junij 1902	5-45	5-47
Oves za jesen	6-65	6-67
„ „ pomlad 1902	7-02	7-04

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7-97	do 7-98
„ „ pomlad 1902	8-39	8-40
Rž za oktober	6-69	6-70
Oves za oktober	6-32	6-33
Koruzza za avgust	5-22	5-23
„ „ september	5-24	5-25
„ „ maj 1902	5-15	5-17

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K 7-85	do 8-35
Rž „ južne zel.	8-15	8-35
Ječmen	7-10	7-30
„ „ ob Tisi	7-00	9-00
Koruzza ogerska	6-75	8-00
Cinkvant	5-60	5-70
Oves srednji	6-75	7-10
Fizol	7-00	7-10
„ „	7-75	10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 maza

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v cm.
22 9 zveč.	740-4	15-7	sl. jvzh.	jasno	
23 7. zjut.	741-9	10-4	sl. jzah.	megla	00
2. popol.	740-5	23-7	sl. jzah.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 17-6 normale: 18-2

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Vozni red

avstrijskih državnih železnico, veljaven od 1. junija 1901.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti napre.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.
- Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto
- Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 4. uri 6 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 5. uri 41 min. popoldne ob nedeljah in praznikih v Podnart.
- Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 7. uri 12 min. zjutraj iz Beljaka.
- Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 38 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 38 min. zvečer ob nedeljah in praznikih iz Podnarta.
- Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
- „ 2. „ 05 „ popoldne „ „
- „ 6. „ 50 „ zvečer „ „
- „ 10. „ 25 „ ponoči „ „
- (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
- „ 11. „ 06 „ dopoldne „ „
- „ 6. „ 10 „ zvečer „ „
- „ 9. „ 55 „ ponoči „ „
- (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

- Ob 7-15 zjutraj
- „ 1-55 popoldne
- „ 8-10 zvečer

Prihod:

- Ob 6-34 zjutraj
- „ 12-29 popoldne
- „ 7-30 zvečer.

Mladeniški cvet.

Dijaški molitvenik.

Flos juvenilis

Libellus precum in usum studiosae juventutis priporoča

prodajalnica kat. tiskovnega društva (H. Ničman.)

Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h, v usnji z rudečo obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h več.

Zahvala. 815 1-1

Povodom neizrekljivo boleče izgube nepozabnega nam dobrega očeta, oziroma brata, tasta in starega očeta, gospoda

Anton Klein-a

hišnega posestnika in lastnika tiskarne, odkovanega z zlatim zaslužnim križcem s krono, deželnega poslanca, podpredsednika trgovaške in obrtniške zbornice, ravnatelja mestne hranilnice ljubljanske itd. itd.

nam je od vseh strani došlo toliko dokazov odkritosrčnega sočutja, da si ganjeni štejemo v dolžnost, za to, kakor tudi za mnoge lepe vence, za obilno častno spremstvo ob pogrebu vsem dragim prijateljem, znancem, korporacijam, zlasti slav. pevskemu društvu „Slavec“ za ganljivo petje in slav. mestni godbi za sviratje žalne izrekatí svojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 22. avgusta 1901.

Žalujoča rodbina Klein.

Lak za sobina tla, dá lesk in bojo v jednej prevlaki ter se kaj hitro suši. Za samo uporabo zalogi pri trdkri **BRATA EBERL v Ljubljani,** Franciskanske ulice. 238 11 11-2

Vnanja naročila proti povzet ju.

Največja trgovina s kolesi na Dunaji

prodá tako v ceno, kakor še nikoli

111 500 koles 111

najboljše vrste (enoletno jamstvo): Puch, Styria, Greger, Waffel, Premier itd. Najboljši modeli leta 1901 od 150 K dalje. Dobro ohranjena že rabljena kolesa, pnevmatika brez graje, po 80, 85, 90, 95, 100 do 110 K. Krasna kolesa za dame, nova po 180 K, nekoliko rabljena po 85, 95, 115 K. 707 10-5

Nova pnevmatična cev 8-9 K, zračni mehovi 4-5 K. Pošilja le proti povzetju.

Samo za 32 kron

Singerjev ročni šivalni stroj; dela zelo lahko, z mahalom, samodelavnim čolničem, odrezalnikom, z najnovejšimi izboljšavami, z elegantno leseno ali železno podstavo 32 K. s krasno omarico 36 K. Novo! Visoke-Singer za družinsko rabo, se gonijo z nogo, 10 let jamstva, 48 K. — Se prodaja le proti takojšnjemu plačilu pod jamstvom.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

Najboljša uporaba mleka!

Kar največ in najfinjšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 167 40-27 v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/4 milijona tacihi strojev v rabi!

Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj, XVI., Ganglbauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Dunajska borza.

Dné 23. avgusta.

Skupni državni dolg v notab	98 90
Skupni državni dolg v srebru	96-80
Avstrijska zlata renta 4%	118-80
Avstrijska kronsta renta 4%, 200 kron	95-65
Ogerska zlata renta 4%	118-60
Ogerska kronsta renta 4%, 200	92-95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	1672 —
Kreditne delnice, 160 glđ.	633-50
London vista	239-37 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-12 1/2	

Dné 22. avgusta.

20 mark	23-44
20 frankov (napoleonor)	19-02
Italijanski bankovci	91-10
C. kr. cekini	11-32
3-2% državne srečke l. 1864, 250 glđ.	188-50
5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	170-50
Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	207 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-30
Tisine srečke 4%, 100 glđ.	144-85
Dunavske državne srečke 5%	257-50

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-—	Sa'move srečke, 40 glđ.	221-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25	St. Genđis srečke, 40 glđ.	238 —
Priporočne obveznice državne železnice	430-—	Waldsteinove srečke, 20 glđ.	394 —
„ „ južne železnice 3%	344-50	Ljubljanske srečke	60 —
„ „ južne železnice 5%	121-—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	266 50
„ „ dolenskih železnic 4%	— —	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v	5750 —
Kreditne srečke, 100 glđ.	391-—	Akcije tržanskega Lloydja, 500 glđ.	868 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	510-—	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	80 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ.	48-—	Splošna avstrijska stavbniška družba	144 —
Ogerskega „ „ „ 5	25 —	Montanska družba avstr. pian.	415 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glđ.	16-25	Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	432 —
Rudolfove srečke, 10 glđ.	58-—	Papirnih rabljev 100	252-75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri iztvebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l. Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestal vati za dosogo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženja glavnic.